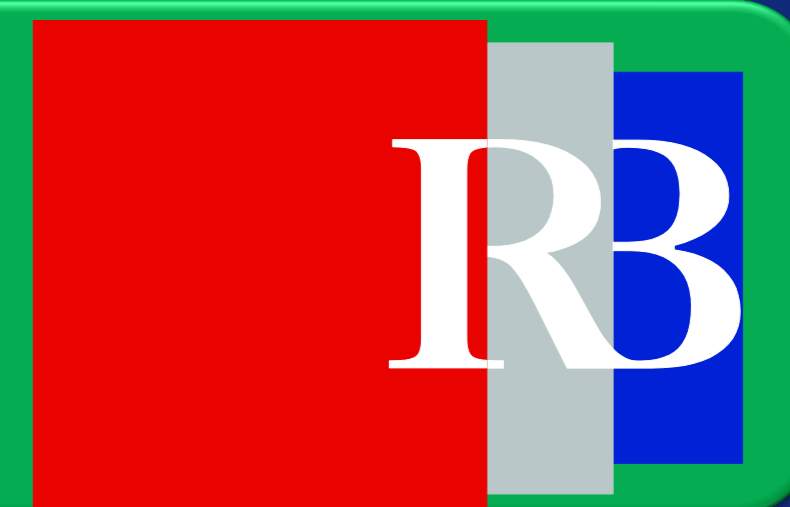

E-KNJIGA - SADAŠNJOST ILI BUDUĆNOST?

Knjižnica Instituta Ruđer Bošković,
Ivana Pažur
ipazur@irb.hr

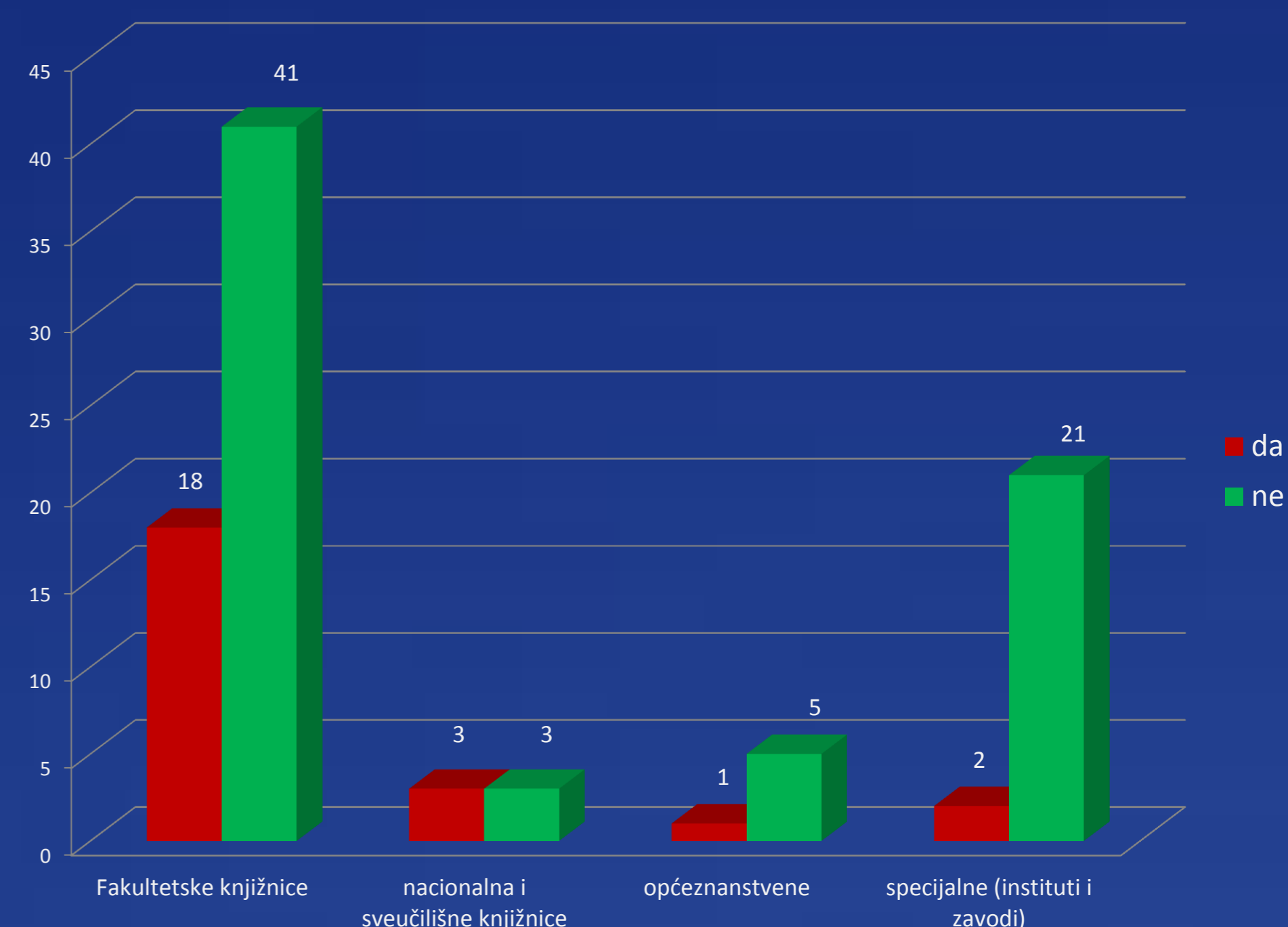
E- knjige imaju mnoge pozitivne osobine koje posebno dolaze do izražaja u edukaciji i znanstvenom radu (udžbenici, znanstvena literatura)

S ciljem utvrđivanja u kojoj su mjeri e-knjige zastupljene kod hrvatskih visokoškolskih i srodnih knjižnica pregledane su njihove mrežne stranice kako bi se utvrdilo:

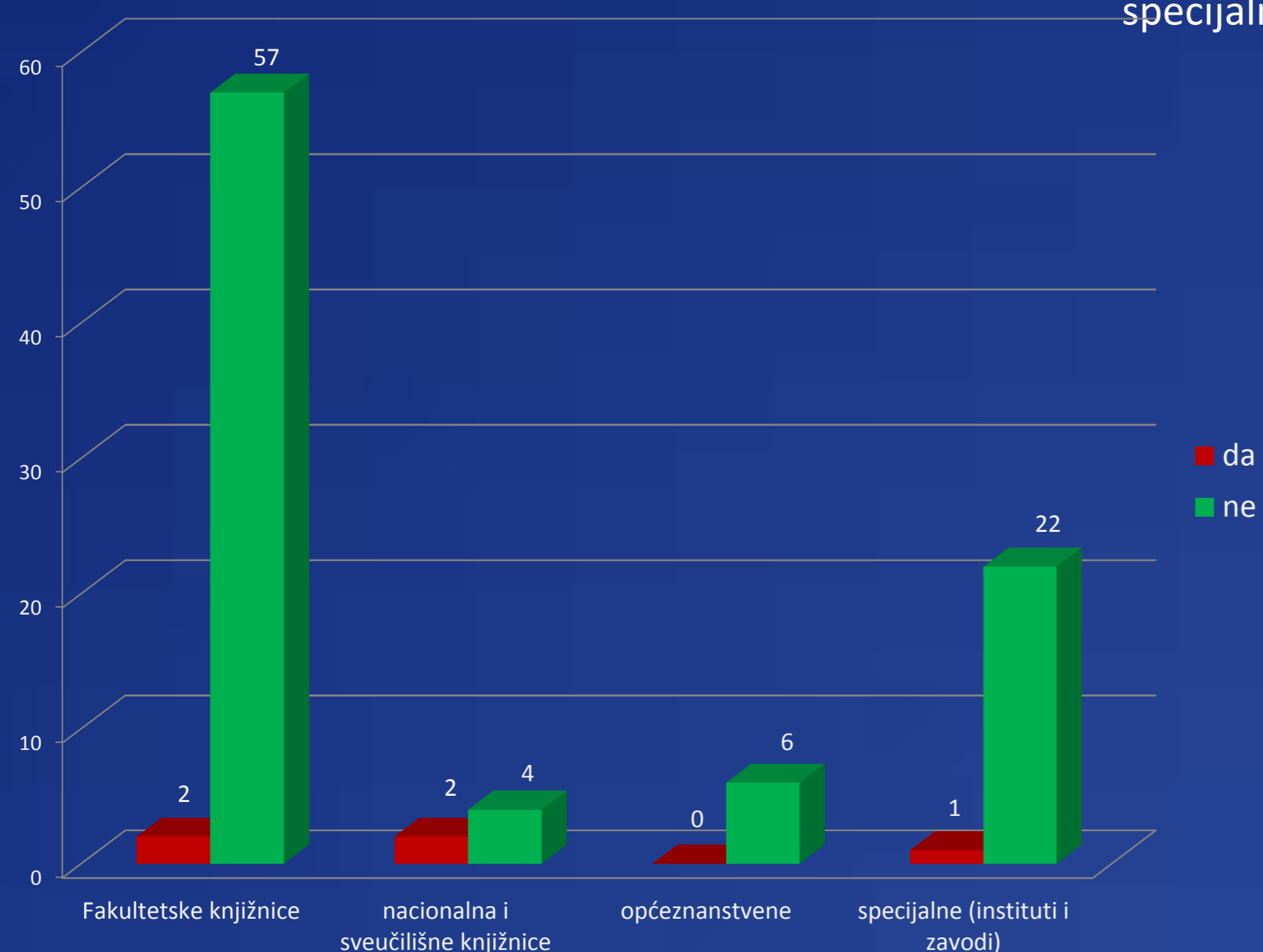
1. nude li korisnicima poveznice na e-knjige,
2. jesu li e-knjige zastupljene u katalogu tiskane građe i
3. nude li e-knjige putem repozitorija matične ustanove

U analizu su uključene:
fakultetske (59 knjižnica),
nacionalna i sveučilišne knjižnice (6 knjižnica),
opće-znanstvene (6 knjižnica),
specijalne knjižnice - instituti i zavodi (23 knjižnica),

Poveznice na e-knjige na knjižničnim mrežnim stranicama

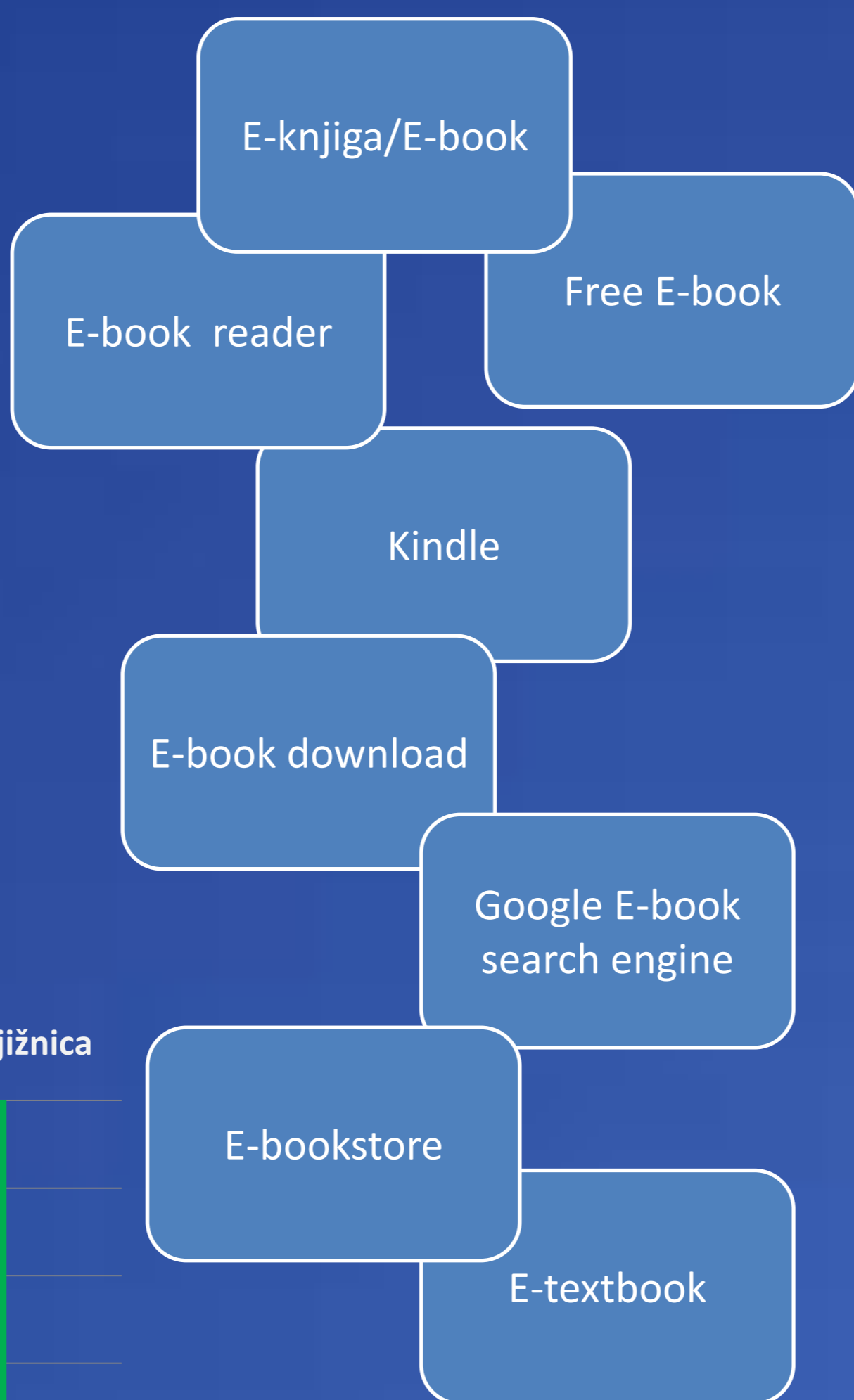

E-knjige u knjižničnom katalogu

Danas se pod e-knjigom podrazumijeva knjiga u elektroničkom formatu koja je dostupna na mreži i može se čitati na računalu ili e-čitaču i drugim srodnim uređajima

Najčešći pojmovi vezani uz e-knjige u pretraživačima

Analiza knjižničnih mrežnih stranica pokazala je kako većina knjižnica ne nudi poveznice na e-knjige.

Fakultetske knjižnice kao najbrojnije, prednjače i po broju knjižnica s poveznicama na e-knjige, njih 18, no one čine 31% pa su na drugom mjestu iza Nacionalne i sveučilišnih knjižnica koje poveznice imaju u 50% slučajeva; od opće-znanstvenih knjižnica poveznice ima 17%, a od specijalnih samo 9%.

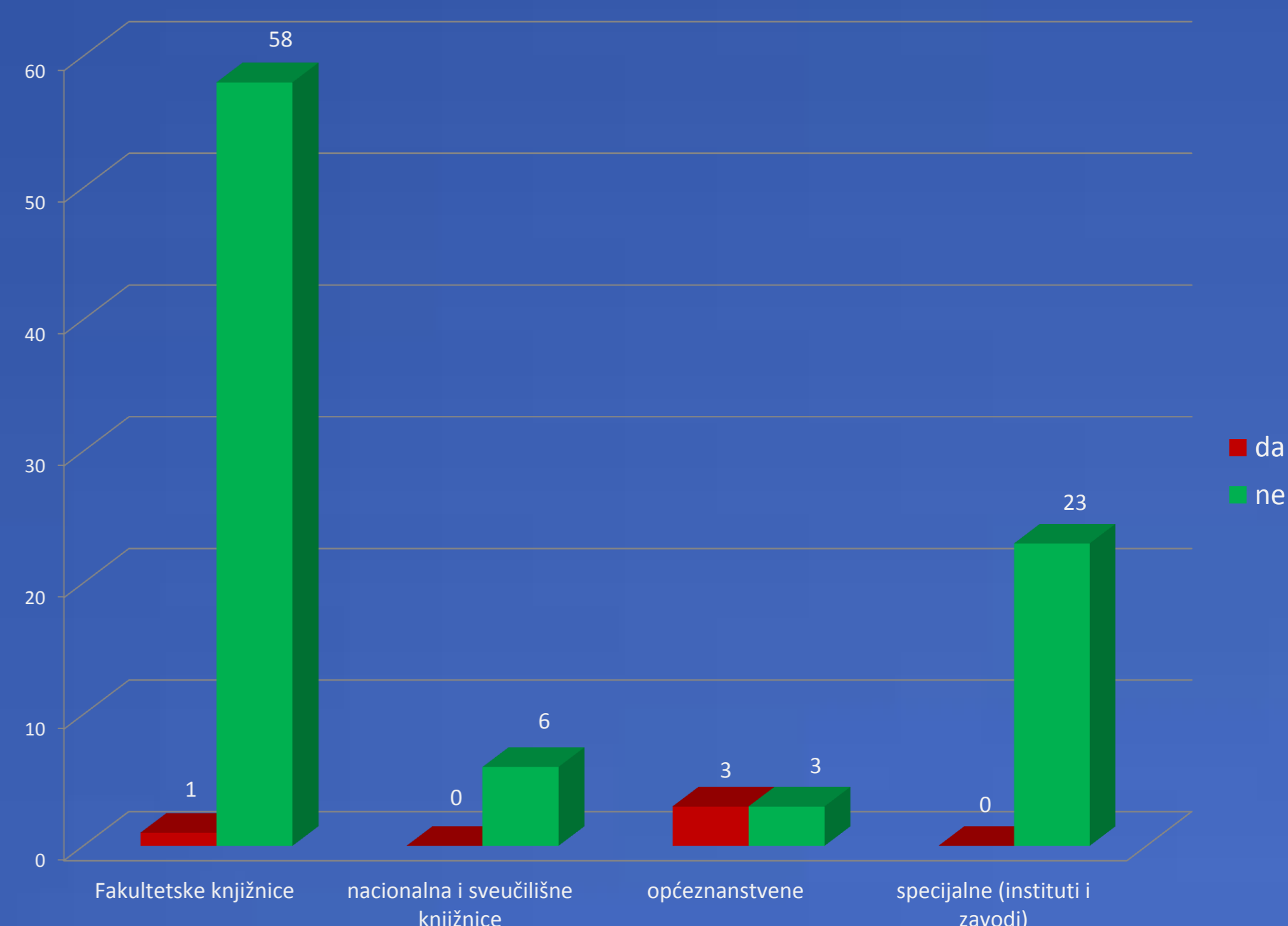
Pretraživanje knjižničnih kataloga pokazalo je da su e-knjige rijetkost u katalogu; prednjače Fakultetske te Nacionalna i sveučilišne knjižnice svake sa po svega dva kataloga.

Od specijalnih knjižnica samo jedna ima e-knjige u katalogu, a od opće-znanstvenih nema ih niti jedna.

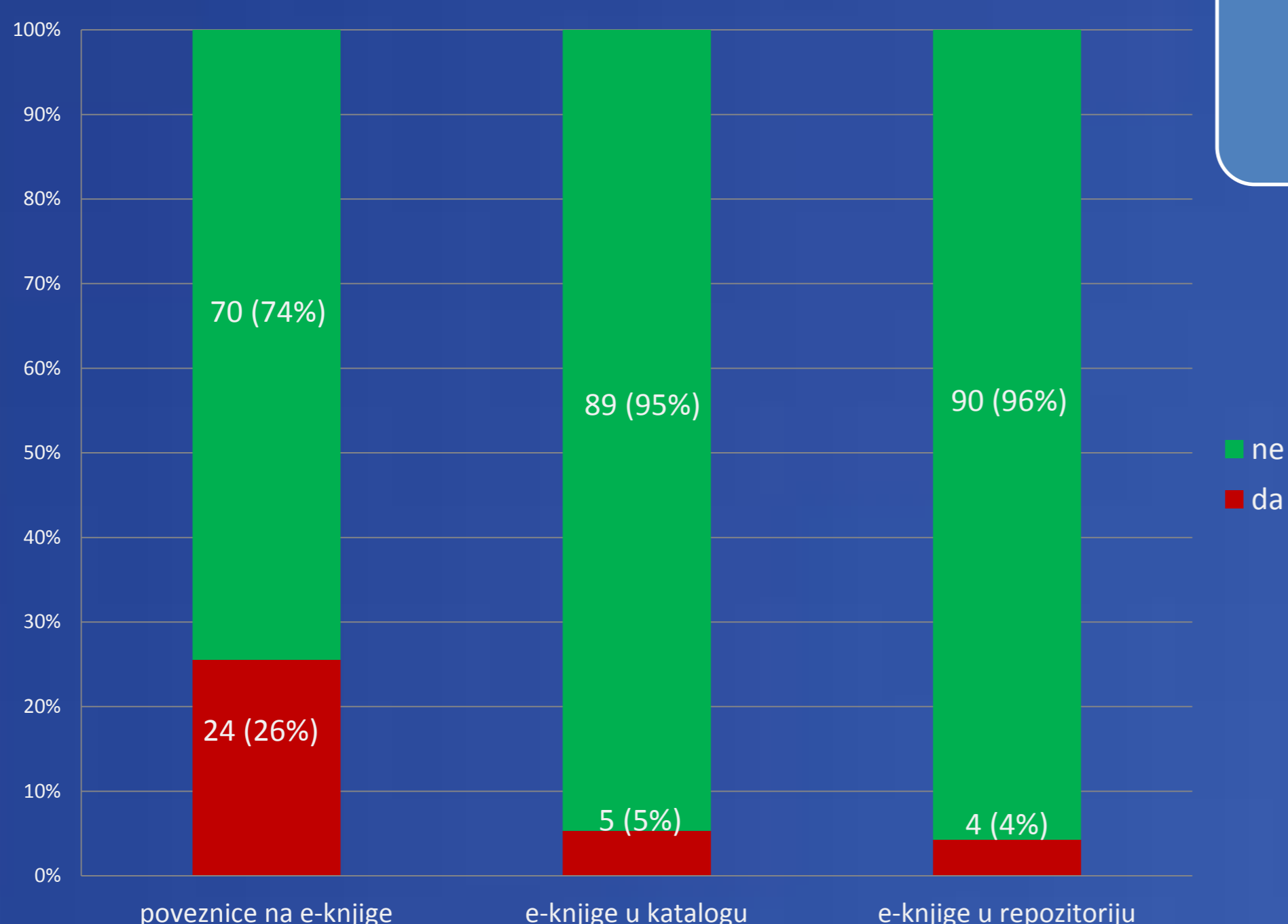
Međusobnom usporedbom knjižnica najveći broj kataloga s e-knjigama, odnosno 33%, imaju Nacionalna i sveučilišne knjižnice, a slijede specijalne s 4% i fakultetske s 3%.

E-knjige u repozitoriju

Zastupljenost e-knjiga u ukupnom broju promatranih knjižnica

Od ukupnog broja razmatranih knjižnica svega 11 ima poveznicu na institucijski repozitorij. Većinom su to repozitoriji ocjenskih radova koji u ovoj analizi nisu uzeti u obzir.

E-knjige (stare i rijetke knjige, ispitna literatura, izdanja ustanove) pronađene su u samo 4 repozitorija (jedan fakultetski i tri opće-znanstvena) i to u jako malom broju. Premda je ukupan broj repozitorija opće-znanstvenih knjižnica zapravo mali, oni čine čak 50% repozitorija s e-knjigama, dok fakultetske čine tek 2%.

Zaključak: Zastupljenost e-knjiga u ukupnom broju promatranih knjižnica prema tri izabrana parametra potvrđuje pretpostavku prema kojoj su e-knjige u hrvatskim visokoškolskim i srodnim knjižnicama još uvijek iznimka.

Poveznice na e-knjige na mrežnim stranicama nudi 26% knjižnica, tek 5% knjižnica inkorporiralo je e-knjige u nekoj mjeri u katalog tiskane građe, a 4% knjižnica ima e-knjige zastupljene u institucijskom repozitoriju

E-knjige su još uvijek budućnost...

